

TISKOVINA

mladije

4

Poština plačana pri pošti
1128 Ljubljana

**Nacionalna agencija
programa MLADINA**

MOVIT

Trg Mladinskih delovnih brigad 12
1000 Ljubljana

tel.: 01/426 5269

fax.: 01/426 8558

e-mail:

program.mladina@mladina.movit.si

VSEBINA:

2. Evropska unija in mladi
4. O novostih v izvajanju programu Mladina v letu 2003 in 2004
6. Misli globalno, deluj lokalno
7. Projekt - Trženje Ajdovskega gradca
9. Mladinska televizija
11. Zbudi se
12. Projekt »Ustavimo nasilje mladih«
15. Razpis za sodelovanje na kratkih študijskih obiskih v različnih evropskih državah
16. Novosti iz Nacionalne agencije pri programu MLADINA

U V O D N I K

Barbara Zupan. Tisti, ki redno prebirate revijo nacionalne agencije Mladje, ste gotovo že ugotovili, da želimo s prispevki v tej reviji predstaviti program MLADINA v luči, kot ga vidijo tisti, ki so izvajali različne projekte v okviru programa. Tokrat se pred vami razgrinja tretja akcija programa ali Skupinske pobude mladih. Možnost pridobitve finančnih sredstev za projekte mladih na lokalni ravni se ponuja že od leta 1999, ko je Slovenija vstopila v program Mladi za Evropo in se nadaljevala tudi v okviru programa MLADINA. Analize projektov v zadnjih letih nam kažejo dobre rezultate, predvsem pa smo na Nacionalni agenciji prepričani, da te rezultate lahko občutijo tudi mladi, ki so izvajali te projekte. Vendar pa so mnenja o pomembnosti te akcije zelo različna in vse močnejše so težnje, da se program usmeri izključno v spodbujanje mednarodnih projektov in se ne namenja dodatnih denarnih sredstev za projekte Skupinskih pobud. Prav gotovo ni vsak projekt, ki ga mladi izvajajo v svojem kraju, projekt, ki je upravičen do denarnih sredstev iz programa, vendar pa lahko rečemo, da projekti, ki so bili podprti v preteklih letih, vnašajo pomembno dinamiko k razvoju programa MLADINA in njegovih ciljev. Predvsem je pomembno, da pri razvijanju ideje za projekte na lokalni ravni razmišljamo tudi o evropski dimenziji ali o tem, zakaj bi naš projekt lahko bil podprt z denarjem Evropske unije. Samo zaradi tega, ker nimamo drugih možnosti ali mogoče tudi zaradi tega, ker lahko vidimo svoj projekt kot dejanski prispevek k doseganju tistih ciljev, ki jih opredeljuje programa MLADINA.

Poleg možnosti za pridobitev finančne podpore za projekte Skupinskih pobud pa tretja akcija programa ponuja tudi denarna sredstva za projekte mladih, ki so opravljali dolgoročno prostovoljno delo v tujini (projekti Evropske prostovoljne službe). Projekti Vložka v prihodnost so priložnosti za nadgradnjo znanja in izkušenj, ki so jih mladi pridobili v času življenja in dela v tuji državi. Ker pa je v tem trenutku le veliko idej, ki se še razvijajo pri prostovoljcih in še nič konkretnih projektov, vam bomo te možnosti, seveda v luči njihovih izvajalcev, prikazali v eni od prihodnjih števil Mladja.

KOLOFON:

Založnik:
Nacionalna agencija programa
MLADINA, MOVIT

Odgovornik urednik: Janez Škulj

Glavna urednica: Barbara Zupan

Lektorica: Katja Dragar

Oblikovanje in priprava za tisk:
EPSIT d.o.o.

Tisk: Ribič Martin s.p.

Naslov uredništva:
NA programa Mladina, MOVIT
Trg Mladinskih delovnih brigad 12
1000 Ljubljana
E-pošta:
program.mladina@mladina.movit.si
Spletna stran: www.mladina.movit.si
Tel.: 01/426 52 69
Fax.: 01/426 85 58

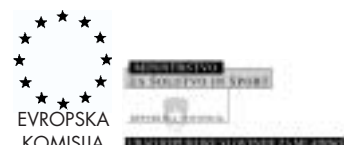
ISSN: 1580-805X

Publikacija ni namenjena prodaji!

Mnenja in stališča
izražena v tej publikaciji
ne izražajo nujno tudi mnenja in
stališča Evropske komisije oziroma
Nacionalne agencije programa
Mladina.

Narejeno s podporo Evropske
komisije in Urada RS za mladino
pri Ministrstvu RS za znanost,
šolstvo in šport.

MAREC 2002

Evropska unija in mladi

Erwan Fouéré

Vodja Delegacije evropske komisije v Sloveniji

V državah članicah Evropske unije živi več kot 50 milijonov mladih ljudi, starih med 15 in 25 let. Že zdaj velika številka, ki pa se bo še povečala, ko se bo EU pridružilo še deset novih članic. Morda bo zvenelo nekoliko obrabljeno, toda mladi so največje bogastvo Evropske unije. Prihodnost EU bo takšna, kot si jo bodo zamislili oni. Evropa potrebuje njihove ideje, da ne bo obtičala na vedno istih tirnicah. Te ideje pa najbolj izrazito pridejo na dan takrat, ko se mladi srečajo in izmenjajo mnenja – in nenazadnje tudi skujejo prekomejna prijateljstva.

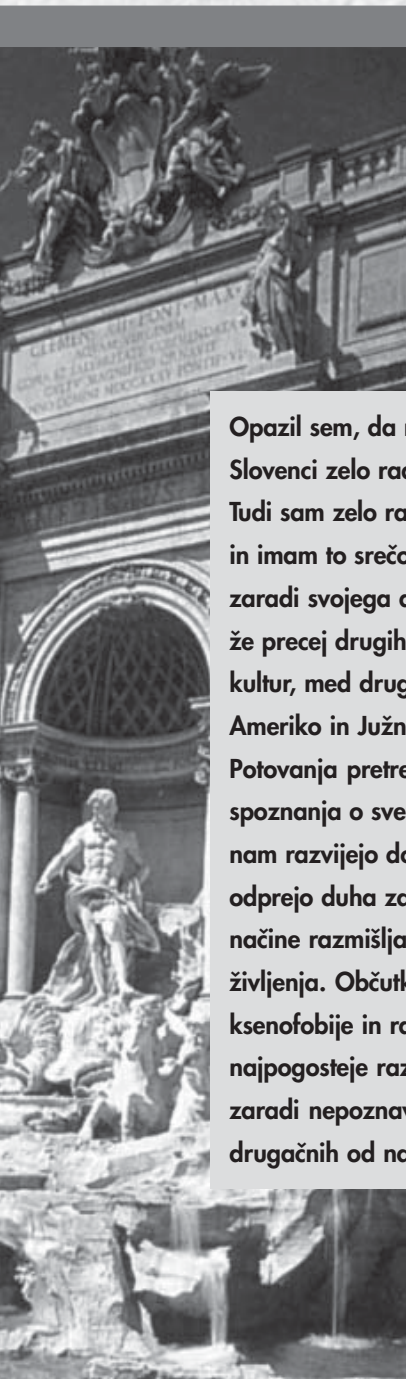
EU že ves čas namenja veliko pozornosti ustvarjanju priložnosti za takšna srečanja. Študijske izmenjave so ena najbolj vidnih oblik srečevanja mladih. Preko različnih programov, kot so na primer Erasmus ali Socrates, je že veliko mladih za nekaj mesecev ali dlje odpotovalo od doma in izpostavilo svoje pridobljeno znanje novim idejam, novim učiteljem in profesorjem ter novim prijateljem. Konec lanskega leta je na primer na študij v tujino preko programa Erasmus odpotoval milijonti študent. To dokazuje, da je program uspešen in koristen. Vem, da so možnosti študija povsod po Evropi izkoristili tudi slovenski študentje in

učenci. Po vstopu v EU bo priložnosti za to še več, in upam, da jih boste izkoristili!

Toda čeprav mlade prevečkrat posplošimo v študente in učence, vemo, da to ni vse, kar so. Evropska unija že dolgo razvija tesno sodelovanje med mladimi tudi na drugih področjih. Podpiramo tudi nevladne organizacije tako v državah članicah EU kot izven nje. Toda nismo še naredili dovolj. Lahko rečemo, da se je v Evropi zmanjšalo zaupanje v obstoječe sisteme odločanja na nacionalni in evropski ravni. Nastajajo nove oblike participacije v demokratičnem javnem življenju, s katerimi so si mladi bolj »domači«, ki pa se še niso dovolj uveljavile,

da bi lahko preko njih polno izrazili svoja mnenja. Na tem področju moramo še marsikaj narediti – omogočiti torej mladim, da se bo njihov glas zagotovo slišal.

Slovenija je država, ki so se je zaradi zgodovinskih razlogov dotaknile posledice zgodovinskih ločitev v Evropi. Ko se je vaša država osamosvojila, je naredila prvi korak izza ideološke pregrade med evropskimi državami. Ko bo skupaj z državami, ki so bile prav tako – ali še bolj – za to pregrado, vstopila v Evropsko unijo, jo bo dokončno porušila. Čeprav se je v tem času že zgodilo mnogo pozitivnih premikov, ki so omogočili boljše stike med mladimi (in starimi) Evropejci, bo zdaj Evropa še bolj odprta. S povečano mobilnostjo mladih bo tudi več priložnosti za delo in študij kjerkoli v Evropi. Z odprtimi mejami bo tudi lažje prečesati celo Evropo po dolgem in počez kar tako, za zabavo. Opazil sem, da mladi Slovenci zelo radi potujejo. Tudi sam zelo rad potujem, in imam to srečo, da sem zaradi svojega dela spoznal že

precej drugih držav in kultur, med drugim Latinsko Ameriko in Južno Afriko. Potovanja pretresejo spoznanja o svetu, ki se nam razvijejo doma, in tako odprejo duha za drugačne načine razmišljanja in

Opazil sem, da mladi Slovenci zelo radi potujejo. Tudi sam zelo rad potujem, in imam to srečo, da sem zaradi svojega dela spoznal že precej drugih držav in kultur, med drugim Latinsko Ameriko in Južno Afriko. Potovanja pretresejo spoznanja o svetu, ki se nam razvijejo doma, in tako odprejo duha za drugačne načine razmišljanja in življenja. Občutki ksenofobije in rasizma se najpogosteje razvijejo ravno zaradi nepoznavanja drugačnih od nas.

življenja. Občutki ksenofobije in rasizma se najpogosteje razvijejo ravno zaradi nepoznavanja drugačnih od nas. Zato so potovanja najbolj učinkovit način, kako preprečevati ti dve sovražni nastrojenosti.

Toda zato, ker ne bo več ovir za takšne in drugačne medsebojne stike, še ne pomeni, da se ne bomo morali potruditi, da bo do večjega sodelovanja med mladimi in

upoštevanja njihovih pobud tudi res prišlo. Pred nami je torej izziv: ustvariti moramo takšne pogoje, da bodo mladi, otroci, in cela družba lahko razvili medkulturno

razumevanje, okrepili temeljne vrednote, kot so človekove pravice in boj proti ksenofobiji in rasizmu. Vsi bomo morali razviti občutek solidarnosti, podpirati podjetnost, domiselnost in pobude mladih. Poskrbeti bomo morali tudi, da bomo znali skrbeti za okolje, da bomo priznavali tudi nove, netradicionalne oblike izobrazbe, in da bomo okrepili sodelovanje vseh ljudi, ki delajo z mladimi. Precej dela nas torej čaka. Toda verjamem, da bodo mladi s svojo željo po soustvarjanju sveta, kjer vladata mir, blaginja in svoboda, in z njihovo voljo ter pozitivno energijo premagali vse ovire na tej poti. Slovenija je dežela, ki je mlada po letih in mlada v duhu. V zadnjih dneh sem dobil veliko dokazov za to, saj obiskujem šole po vseh Sloveniji, kjer se z mladimi pogovarjamo o prihodnosti Evropske unije.

Zato verjamem, da bodo mladi iz Slovenije in ostalih držav pristopnic prinesli svež veter v Evropsko unijo, in veselim se že njihovega sodelovanja pri oblikovanju Evrope, kakršno si zaslužimo.

PET AKCIJ PROGRAMA MLADINA

MLADINSKE
IZMENJAVE

EVROPSKA

1. MLADINSKE
IZMENJAVE

2. EVROPSKA
PROSTOVOLJ-
NA
SLUŽBA

3. MLADINSKE
POBUDE:
SKUPINSKE
POBUDE IN
VLOŽEK V
PRIHODNOST

4. SKUPNE
AKTIVNOSTI
PROGRAMA
SOKRATES,
LEONARDO DA
VINCI IN
MLADINA

5. PODPORNE
AKTIVNOSTI ZA
MLADINSKE
DELAVCE IN
DELAVKE

O NOVOSTIH

v izvajanju programa MLADINA v letu 2003 in 2004

Janez Škulj, direktor NA Mladina

Izvajanje programa MLADINA v prihodnjih 21. mesecih bo zaznamovano z nekaj spremembami. Nekatere so nam že poznane in jih na kratko predstavljamo v nadaljevanju. Druge – vse povezane s 1. majem 2004 – so nam še nepoznane. Pričakujemo pa, da se bodo nekatere stvari spremenile, saj bomo z vstopom v Evropsko unijo sodelovali v programu kot članica EU, kar bi se moralo odraziti v določenih spremembah – na primer – pri pogojih sodelovanja s tretjimi državami ali pa pri pogojih dvostranskih projektov EVS, ki lahko danes potekajo samo med Slovenijo in sedanjimi članicami EU.

Možnost dvostranskih projektov mladinskih izmenjav

Najpomembnejša novost pri izvajanju programa MLADINA v prihajajočem obdobju je omejitev možnosti pridobitve finančne podpore za dvostranske projekte mladinskih izmenjav. Do slednje bodo upravičeni le tisti prijavitelji, ki bodo bodo izpeljali prvi projekt mladinske izme-

njave v okviru programa MLADINA, bodisi bodo v izmenjavo vključili skupine mladih s specifičnimi lastnostmi, zaradi katerih bi bila izvedba večstranskega projekta mladinske izmenjave bistveno otežena.

S to novostjo se uresničuje smisel programa MLADINA kot program, ki podpira večstranske projekte na evropski ravni, dvostransko sodelovanja pa se ponovno umika v meddržavna dogovarjanja o sodelovanju na področju mladine.

Raznoličnost upravičencev

Pravico do finančne podpore iz programa MLADINA je do sedaj pridobilo 107 upravičencev v Sloveniji. Levji delež vseh dosedanjih upravičencev izhaja iz osrednjeslovenske in posavske regije. Zato si je program MLADINA v Sloveniji zadal cilj, da k sodelovanju v programu MLADINA pritegne več prijaviteljev in – posledično – tudi upravičencev iz drugih slovenskih regij, kar se bo odrazilo pri informativnih in svetovalnih dejavnostih Nacionalne agencije programa MLADINA kot pri odločitvah o sprejemu projektov v program.

Poleg uravnoteženega pristopa k izvajanju projektov programa MLADINA v vseh slovenskih (statističnih) regijah bo drugi pomemben cilj tudi pritegnitev novih prijaviteljev, torej akterjev na področ-

ju mladine, ki do sedaj še niso sodelovali v programu MLADINA.

Namera po uravnoteženosti izvajanja programa v vseh delih Slovenije kot namera po pritegnitvi novih prijaviteljev se bo odrazila tudi pri izbiri udeležencev in udeleženk za sodelovanje v podpornih aktivnostih Nacionalne agencije programa MLADINA ter sprejemanju odločitev o finančni podpori za t.i. podpor-

ne aktivnosti, kjer si še posebej želimo več kratkih mednarodnih seminarjev, ki bodo omogočili spoznavanje partnerjev ter oblikovanje prvih idej za njihove skupne projekte.

Evropska prostovoljna služba

Izvajanje projektov Evropske prostovoljne službe bo ostalo – več ali manj – v začrtanih okvirih z izjemo omejitve pri številu prostovoljcev pri posamezni gostiteljski organizaciji oziroma gostiteljskem projektu. V prihajajočem obdobju bomo tudi ocenili dosedanje rezultate izvajanja pošiljajočih projektov s pomočjo t.i. priloženih pošiljajočih organizacij. Dejstvo je, da sedaj skoraj polovico pošiljajočih projektov namreč ustvarijo le-te, čeprav

V letu 2004 bo posebna pozornost dodeljena tudi projektom, ki bodo v svojem pristopu in med metodami dela vključevali tudi športne aktivnosti, vendar športno udejstvovanje ne bo cilj samega projekta. Raziskave namreč kažejo, da se veliko mladih vključuje v športne aktivnosti, ki so pomemben del njihovega vsakdanjika. Iste raziskave kažejo na upad zanimanja nad tradicionalnimi oblikami mladinskega dela, zato od takšne usmeritve pričakujemo predvsem razvoj novih metod in pristopov, ki bodo združili siceršnjo zanimanje mladih za šport ter mladinsko delo.

naj bi bilo sodelovanje t.i. priporočenih pošiljajočih organizacij bolj izjema kot pravilo, predvsem pa zmanjšuje možnost ustvarjanja novih partnerstev med pošiljajočimi in gostiteljskimi organizacijami. Slednje – ustvarjanje dolgoročnih partnerstev med gostiteljskimi in pošiljajočimi organizacijami in ne samo za izmenjavo prostovoljcev – je lahko pomemben cilj v prihajajočem obdobju.

Pozornost na projekte, ki vključujejo invalidno mladino

Posebne pozornosti bodo deležni predlogi tistih projektov, ki bodo med udeležence znali pritegniti mlade invalide. S takšno usmeritvijo želi program MLADINA v Sloveniji prispevati k večjemu vključevanju mladih invalidov v siceršnjo mladinsko delo in delovanje prostovoljnih mladinskih organizacij ter seveda spodbuditi akterje na področju mladine k večji odprtosti ter aktivnemu pristopu za spodbujanje sodelovanja mladih invalidov v mladinsko delo.

Šport kot metoda dela z mladimi v mladinskem delu

V letu 2004 bo posebna pozornost do-

deljena tudi projektom, ki bodo v svojem pristopu in med metodami dela vključevali tudi športne aktivnosti, vendar športno udejstvovanje ne bo cilj samega projekta. Raziskave namreč kažejo, da se veliko mladih vključuje v športne aktivnosti, ki so pomemben del njihovega vsakdanjika. Iste raziskave kažejo na upad zanimanja nad tradicionalnimi oblikami mladinskega dela, zato od takšne usmeritve pričakujemo predvsem razvoj novih metod in pristopov, ki bodo združili siceršnjo zanimanje mladih za šport ter mladinsko delo. V ta namen si želimo tudi predlogov podpornih aktivnosti, ki bi jih skupaj pripravile mladinske in športne organizacije in v katerih bi omogočili prenos pozitivnih elementov iz obeh področij.

Poudarek na sodelovanje s partnerji v sosednjih državah

Dodatna sredstva, ki jih je Evropska komisija namenila za spodbujanje sodelovanja med regijami na obeh straneh črte, ki deli sedanje in bodoče članice Evropske unije, odpirajo izjemne možnosti za pridobitev finančne podpore za projekte za organizacije iz vse Slovenije ter njihovimi partnerji v sosednjih deželah v Italiji (Julijska Krajina in Veneto) ter v Avstriji (Koroška, Štajerska, Gradiščanska). Projektom sodelovanja s sosednjimi regijami bomo pomagali tudi tako, da bodo siceršnja pravila, ki veljajo za projekte v programu MLADINA, tu malo bolj ohlapna. To velja predvsem za dolžino aktivnosti, saj bo mogoče mladinsko izmenjavo organizirati v dveh delih ter tako doseči predpisano minimalno dolžino trajanja šestih polnih dni trajanja vsake mladinske izmenjave. Ravno tako bo

Selekcijski odbor programa MLADINA v Sloveniji

Odločitve o sprejemu projektov v program MLADINA sprejema tričlanski selekcijski odbor, ki ga sestavljajo predstavniki Urada RS za mladino, Mladinskega sveta Slovenije in Skupnosti občin Slovenije.

Najpomembnejša novost pri izvajanju programa MLADINA v prihajajočem obdobju je omejitev možnosti pridobitve finančne podpore za dvostranske projekte mladinskih izmenjav. Do slednje bodo upravičeni le tisti prijavitelji, ki bodo bodisi izpeljali prvi projekt mladinske izmenjave v okviru programa MLADINA, bodisi bodo v izmenjavo vključili skupine mladih s specifičnimi lastnostmi, zaradi katerih bi bila izvedba večstranskega projekta mladinske izmenjave bistveno otežena.

možnost izvedbe dvostranskih projektov mladinskih izmenjav dostopna vsem prijaviteljem, ne glede na njihovo dosedanje sodelovanje v programu MLADINA.

Na vsebinski ravni bodo še posebej cenjeni projekti, ki v svoje žarišče postavljajo teme, povezane z razširitvijo Evropske unije ter na eni in drugi strani spodbujajo različna vprašanja in strahove.

Sodelovanje s tretjimi državami

V prihajajočem obdobju bomo uresničili odločitve o decentralizaciji odločanja o podpori projektom, ki predstavljajo sodelovanje s t.i. tretjimi državami. Decentralizacija odločanja bo sicer pospešila proces odločanja in sklepanja pogodb med upravičenci in Nacionalno agencijo, vendar ima ta odločitev za Slovenijo tudi manj svetlo plat. Sredstva, ki bodo na voljo upravičencem v Sloveniji, bodo izjemno omejena in zato bo možnost podpore projektom sodelovanja s tretjimi državami v Sloveniji temu primerno skromna. Načeloma bomo podpirali le projekte, ki vključujejo sodelovanje partnerjev iz območja Jugovzhodne Evrope. Sredstva so namreč razdeljena po posebnem ključu, ki upošteva velikost posamezne programske države ter njene mlade populacije. Zato priporočamo akterjem na področju mladine v Sloveniji, ki želijo organizirati katerikoli projekt s sodelovanjem t.i. tretjih držav, da s svojimi partnerji iz držav članic EU preverijo možnost predložitve prošnje za sprejem projekta v eni izmed držav članic EU.

MISLI GLOBALNO, DELUJ LOKALNO

(za mlade od 15. do 25. :-)

Katarina Gorenc

Že večkrat slišane besede iz naslova so mi najprej prišle na misel, ko sem razmišljala o tem, kako se lotiti tega prispevka, s katerim želim predstaviti del Akcije 3 programa Mladina, SKUPINSKE POBUDE, katerim je namenjena tokratna izdaja Mladja.

Skozi skupinske pobude želi Evropska komisija spodbujati inovativnost, kreativnost in aktivno vključevanje mladih v razvoj svoje lokalne skupnosti. Mladi sami najbolj veste, kaj si želite, kaj vam ni všeč in kaj bi lahko storili. Zato mladinske pobude ponujajo možnost za razvoj inovativnih projektov, ki jih boste sami razvili in izvajali.

Bolj natančno, skupinske pobude so namenjene:

- spodbujanju iniciativnosti, podjetnosti in ustvarjalnosti mladih;
- spodbujanju aktivnega vključevanja v družbo skozi lastne pobude;
- podpori razvoju socialnih in drugih veščin z namenom izboljšanja možnosti za zaposlovanje.

In od kod ime? Skupinske, ker jih vedno izvajajo skupine (vsaj štirje udeleženci ozi-

roma udeleženske) in pobude, ker izhajajo iz dejanskih potreb skupine in nanje odgovarjajo.

Se vam je že kdaj zgodilo, da ste s prijatelji sedeli ob jedru, ki vsako zimo zamrzne, in poleti vabi na kopanje, vi pa nikakor ne morete priti zraven, ne da bi si potrgali hlače na robidovju, ki ga obkroža? Morda je Skupinska pobuda pravi odgovor za vas. Skupina ste, idejo pa tudi imate. Kako naprej? Razmislite, kako se lotiti naloge. Kdo vam lahko da dovoljenje za ureditev okolice, kaj vse je potrebno storiti za ureditev in promocijo, kako bi bilo potrebno poskrbeti za varnost kopalcev oziroma drsalcev, kateri čas je najbolj primeren za izvedbo del, katere od nalog lahko opravite sami in kje potrebujete pomoč ... Seznam vprašanj je neizčrpen in odvisen od vsakokratne specifi-

ne situacije, projekt, s katerim boste kandidirali za pridobitev sredstev iz programa Mladina, pa naj ima, med drugim, natančno opredeljene naslednje elemente:

- trajanje projekta; projekt Skupinske pobude lahko traja najmanj 3 in največ 12 mesecev;
- priprave; kaj ste že storili in kaj je še potrebno, natančno razložite, kako se je vaša skupina pripravljala na projekt (sestanki skupine, stiki z zunanjimi partnerji (če je smotno), proces oblikovanja odločitev ...);
- aktivno vključevanje vseh članic in članov skupine; opisali boste, kako ste sami vključeni v vse faze projekta, to so priprave, izvajanje in zaključevanje projekta;
- cilje; če ne znate odgovoriti na vprašanje, kaj bi s projektom radi dosegli, bo pot precej nejasna in zmedena. Ko razmišljate o ciljih, jih razdelite na cilje, ki so povezani z vašim osebnostnim razvojem, z vključevanjem ostalih mladih oziroma lokalne skupnosti in seveda z vsebino projekta. Poleg tega pa morajo biti cilji jasni, realno dosegljivi in merljivi. Če ste projekt zastavili sami, pa tako ali tako ni dvoma, da cilji ne bi odgovarjali vašim potrebam in interesom;
- vpliv na lokalni ravni; vključevanje lokalne skupnosti in njena podpora projektu (finančna ali druga), učinki izvajanja projekta na lokalno skupnost ... Vsekakor pa mora biti povezava z lokalno skupnostjo jasno izražena;
- časovni okvir; projekti Skupinskih pobud morajo trajati najmanj 3 mesece in največ 1 leto, ob prijavi pa morate

priložiti natančen delovni načrt oz. časovnico, ki bo odgovarjala tudi zastavljenim ciljem;

- evalvacijo; kako boste merili učinke projekta in kakšne aktivnosti nadgradnje predvidevate.

POMEMBNO!

Pri pripravi projekta vam lahko pomaga mladinski delavec/voditelj, izvajali pa ga boste sami.

In še ...

Posebno pozornost želim posvetiti zelo pomembnemu elementu projektov, to je EVROPSKA DIMENZIJA projektov, zato sem temu posvetila nekaj več vrstic.

»Kako pa vi razumete Evropsko dimenzijo projektov?« je vprašanje, ki smo ga na zadnjem srečanju Nacionalnih agencij, kjer smo govorili o pobudah, največkrat slišali in temu vprašanju posvetili celo delavnico.

Zakaj? Prvič zato, ker je sedanj program Mladina sprejet le do leta 2006 in so diskusije o vsebini novega programa že v polnem teku. Med drugim se v njih postavlja vprašanje o smiselnosti podpore Evropske komisije Skupinskim pobudam oziroma projektom, ki se odvijajo na lokalni ravni. In drugič, ker sedaj v programu sodeluje 30 držav in v vsaki se mladinsko delo razume malo drugače, vsaka država pa ima svojo realnost.

Pa vendar, ker smo na polovici izvajanja programa, so ocene, evalvacije, kritike in uspehi izvajanja že vsakdanjik našega dela. Če želimo zagovarjati Skupinske pobu-

de, moramo jasno pokazati, na kakšen način ti projekti prispevajo k prepoznavanju skupne Evropske kulture in dediščine.

Evropska dimenzija se lahko odraža v različnih značilnostih projektov: tema projekta je lahko aktualna evropska tema; projekt se lahko izvaja skupaj z mladimi iz drugih evropskih držav; rezultate projekta bi lahko prenesli tudi v druge države in skupine; omogoča vam neformalno interkulturno učenje in sodelovanje; spodbuja občutek evropskega državljanstva, ...

Dodano vrednost in nadgradnjo vašemu projektu lahko predstavljajo tudi PROJEKTI MREŽENJA (za katere je nekaj sredstev na voljo tudi v okviru programa Mladina). Če bi se skupina odločila, bi morda lahko projekt nadaljevala v projektu mreženja, skupaj z vsaj eno partnersko skupino, ki mora delovati v eni od sodelujočih držav v programu. Primeri takšnih projektov so npr. vzpostavitev spletnih strani, izmenjava informacij in izkušenj, srečanje skupin itd.

Skupinske pobude pogosto dajo mladim prvo izkušnjo izvajanja in vodenja projekta in prvi stik s programom Evropske unije, s tem pa tudi dober začetek za razvoj drugih, mednarodnih projektov v okviru programa Mladina ali pa katerega izmed številnih drugih programov EU.

Če se v tem trenutku sprašujete, ali je vaša ideja sploh mogoče spraviti na papir, ali še huje, ali je sploh še mogoče kaj spremeniti, pokličite na Nacionalno agencijo, preverite našo domačo stran na internetu, vprašajte koga, ki je že realiziral svojo idejo, ... in se tako sami prepričajte!

PROJEKT – TRŽENJE AJDOVSKEGA GRADCA

Anita Gole

Želja mladih in vseh prebivalcev KS Zabukovje je, da postane Ajdovski gradec kraj, kjer bodo turisti in ostali mladi spoznali življenje iz 5. in 6. stoletja.

Društvo podeželjske mladine Zabukovje je tako skupaj z Razvojnno raziskovalnim zavodom 2010 Sevnica s pomočjo Občine Sevnica in mladinskega programa MLADINA v maju 2001 začelo razvijati projekt. Cilj projekta je večja prepoznavnost Ajdovskega gradca in krajev v KS Zabukovje. Projekt smo zasnovali na osnovi izdelave spletnih strani za Ajdovski gradec.

Celoten projekt je potekal v dveh fazah. Prva faza je predstavljala pripravo in ureditev računalniške sobe, druga faza je bila izdelava spletnih strani in organizacija izobraževanja za mlade in krajanke KS Zabukovje, kar se je izvajalo v zimskih mesecih. V okviru druge faze smo poiskali literaturo in zgodbe Ajdovskega gradca ter okoliških vasi, organizirali izobraževanje na področju interneta in izdelave internetnih strani, organizirali smo izobraževanje mladih za lokalne turistične vodiče in tudi analizirali možnosti izvedbe različnih delavnic in taborov v kraju samem.

Evropsko dimenzijo vidimo predvsem v povezovanju drugih krajev z našim, pomembna je tudi povezava mladih iz okoliških krajev, medsebojna izmenjava izkušenj in

Ideja o ureditvi računalniške sobe se je oblikovala v okviru CRPOV-a (Celostni Razvoj Podeželja in Obnova Vasi) krajevne skupnosti Zabukovje, kjer so mladi skupaj z Razvojnno raziskovalnim zavodom 2010 Sevnica, ki je izvajalec dopolnitve razvojnega programa, idejo razvili in projekt prijavi na razpis programa MLADINA, ki je bil objavljen na njihovih spletnih straneh.

znani. Druga dimenzija, ki je prav tako izvedljiva, je, da bi se organizirala arheološka mreža zgodnjekršćanskih cerkva v višinskih naseljih v navezavi z mladimi po Evropi.

In kaj je projekt prinesel mladim?

Projekt je bil eden izmed prvih, ki je povezal mlade pri realizaciji skupne ideje. Dosežen je bil cilj, da se mladi v kraju povežejo, skupaj organizirajo in realizirajo projekt. Glavni pobudniki projekta so bili Renata Podlesnik, Darja Cesar, Jože Kunšek, Valentina Žibert, Gašper Janežič, Bojan Kobal in Andreja Kobal. Idejni vodja projekta je bil vseskozi Gašper Janežič, ki je skupaj z RRZ (Razvojnno Raziskovalni Zavod) 2010 Sevnica projekt tudi izpeljal. Petkovi skupni večeri so

Luna

bili zanimivi, potekali so v računalniški sobi, kjer so skupaj pregledovali naloge, ki jih je bilo potrebno izpeljati in reševati probleme, ki so nastajali.

Skupina mladih se je vseskozi vključevala v vse aktivnosti, projekt so predstavili na otvoritvi računalniške sobe, povabili medije, s katerimi so izvedli tudi intervjuje, organizirali izobraževalne programe in v končni fazi izdelali tudi internetno stran.

Končni cilj je bil dosežen:

- mladi so se povezali,
- naučili so se izdelovati internetno stran,
- izpeljali seminarje,
- voditi in organizirati projekt.

Prva finančna spodbuda s strani programa MLADINA jim je tako omogočila zagon aktivnosti, saj so v letošnjem letu že izdelali nadaljnji plan izobraževalnih programov, ki jih bodo izvedli. Veliko podporo pri pro-

SKUPINSKE POBUDE

jektu so pridobili tudi s strani Občine Sevnica.

Njihov začetek pri tem projektu je tako sprožil množico nadaljnjih aktivnosti, ki jih bodo seveda izpeljali v prihodnosti in se povezali z ostalimi mladimi pri skupnih projektih.

In kaj vam že sedaj lahko povemo o Ajdovskem gradcu?

Utrbina leži v dolini nad Bohorjem. Visoka je 445 m, nad okolico pa se dviga do 100 m visoko. Ajdovski gradec je stara krščanska antična naselbina, ki sega v 5.-6. stoletje. Zaton antične civilizacije in veliko preselejevanje ljudstev je vplivalo na izoblikovanje podobe Evrope. Utrdba je ena redkih, ki ni edinstvena samo za slovenski prostor ampak tudi za srednjeevropski. Rezultati občin dogajanj

Ajdovski Gradec

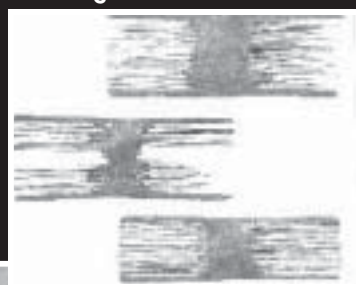
zlasti pa rezultati izkopavanj na Ajdovskem gradcu so pomembno obogatili naše vedenje o zatonu antike v naših krajih in o prihodu Slovencev na to ozemlje. Do tukaj segajo naše korenine, zgodovina pa je pomembna učiteljica življenja, saj pravijo, kdor se iz zgodovine nič ne nauči, jo mora ponavljati.

Naselbina je zaključena ce-

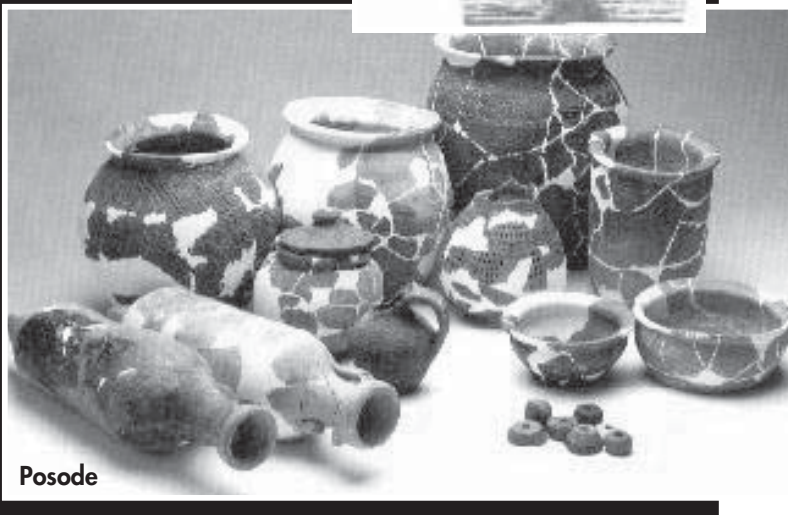

Okrasna zaponka

•elezni glavniki za ovce

Boginja Luna

Posode

lota z obzidjem. V središču naselbine, ki je bila zgrajena iz lomljenecv po enotnem načrtu, sta stali dve enoladijski cerkvi, od katerih ima manjša in nižje ležeča ohranjen sedež za škofa in polkrožno klop za duhovnike ter krstnilnico. Cerkvene stavbe je obdajalo sedem stanovanjskih hiš in vodni zbiralnik.

V hišah so izkopali številne predmete za vsakdanjo uporabo (lončenina, vretenca za prejo, rožene glavnike, kamnite žrmlje, tehtnice, različno orodje ...). V vodni zbiralnik se je stekala voda s streh, imel je prostornino 120 000 litrov. Naselbino je varovalo obzidje, ki še ni raziskano in obrambni stolp na vzhodnem pobočju. Severno pod naselbino je bilo na sedlu Grič pokopanih 41 ljudi.

Posebno imenitna je bila hiša poleg cerkve. V njej so našli bronasto utež boginje Lune, srebrno iglo in tehtnico. Najdeni predmeti v drugih stanovanjskih objektih nam dajo vedeti, da so se prebivalci ukvarjali z živinorejo, s kovaštvom, pa tudi z lovom.

Na naselbini je stalno prebivalo okoli dvesto ljudi. Njihova življenjska doba je bila sorazmerno nizka, kar 58 % ljudi je umrlo med 21 in 35 letom starosti.

V drugi polovici 6. stoletja je bilo naselje nasilno uničeno, kar so pričali ostanki pepela in žganine ob izkopavanjih.

Danes se vidijo na Ajdovskem gradcu pozidani temelji sakralnih in stanovanjskih zgradb. Ajdovski gradec nam nudi čudovit razgled po bližnjih vaseh, pa tudi mir in tišino narave, kar pa je dovolj, da se z mislimi izgubimo za kratek čas v 5. stoletje našega štetja.

Več informacij lahko dobite na naši internetni strani, ki smo jo oblikovali v okviru projekta Trženje Ajdovskega gradca - www.ajdovski-gradec.8m.net.

Mladinska televizija

Sašo Petan, Tom Gomizelj

Krško ni ravno kraj, ki bi ponujal obilico možnosti za uresničevanje interesov mladih. Vsekakor nismo zadovoljni s situacijo, v kateri živimo, zato smo se odločili, da s pomočjo medijev skušamo vplivati na svet okoli nas. Običajno medije pritegnejo zgolj „velike“ teme in čim bolj spektakularni dogodki, hkrati pa so edino orožje majhnih in šibkih. Če obstoječih medijev ne zanimajo naši „mali“ problemi, nam preostane možnost ustvariti svoj medij, v katerem bomo sami oblikovali teme. Večino članov skupine nas zanimata film in video, hkrati pa je še vedno najmočnejši medij televizija, torej oddaja na televiziji.

Osnovna ideja o mladinski televiziji se je razvila med obiskovanjem filmskega in video seminarja v začetku leta 2001. Izdelali smo koncept oddaje, kaj kmalu pa smo ugotovili, da vse skupaj še zdaleč ne bo enostavno, še posebej ker nismo imeli niti dovolj znanja niti potrebne opreme.

Izvedeli smo, da obstaja programa Mladina, s pomočjo katerega je možno realizirati tudi tovrstne pobude, vendar smo se skoraj premislili, ko smo videli obrazce za prijavo projekta. Od nas so zahtevali cel kup utemeljitev in podrobnih podatkov o projektu. No, na pomoč so nam

priskočili bolj izkušeni člani Društva zaveznikov mehkega pristanaka, na dodatna vprašanja pa so nam prijazno odgovorili tudi z nacionalne agencije. Kasneje se je samo pisanje prijave izkazalo za zelo koristno, saj smo tako tudi sami mnogo bolje vedeli, kaj sploh želimo in potrebujemo.

Po nekajmesečnem obdobju priprav se je v začetku februarja 2002 projekt začel izvajati. Začeli smo z dodatnim izobraževanjem s področja filma, TV novinarstva, oblikovanja in izdelave spletnih strani. Povabili smo različne strokovnjake, ki so nam v obliki predavanj, delavnic, supervizije in praktičnih nasvetov

podajali svoje znanje, ki smo ga kasneje uporabili za izdelavo različnih prispevkov. V obdobju trajanja projekta smo izvedli preko 200 ur izobraževanja in preko 500 ur praktičnega dela, v okviru česar smo ustvarili 18 igranih in dokumentarnih prispevkov, število naslovov pa se ves čas povečuje. Prispevke smo prikazali na lokalni televiziji v Krškem in Brežicah ter na različnih javnih projekcijah. Distribuiramo jih tudi na VHS kasetah, CD romih ter preko svetovnega spleta.

S posameznimi oddajami oz. prispevki želimo vplivati predvsem na zavedanje problemov, ki obstajajo v družbi. Predvsem tistih, ki jih imamo mladi ter obrobne družbene skupine. V prispevkih kritično prikazujemo ljudi, dogodke in organizacije v našem okolju, hkrati pa želimo pomagati mladim ustvarjalcem in organizacijam, za katere ocenjujemo, da na tem področju delujejo v pozitivni smeri. Geografsko se ne omejujemo, s predstavljanjem tujih pozitivnih zgledov pa želimo vplivati tudi na spremembe doma.

Z javnim prikazovanjem (predvsem preko televizije) smo doseg-

li boljše informiranje mladih in ostale populacije o konkretnih zadevah ter sprožili razmišljanja in razprave o posameznih tematikah, kar gotovo vpliva na odnos večinske populacije do nas mladih in problematike obrobnih družbenih skupin.

S prispevkom „Lov na mlade“ smo očitno globoko dreznili v problematiko mladih v Krškem, kar se je odrazilo z najrazličnejšimi (tudi zelo burnimi) komentarji, ki so sledili javnem predvajanju. Od pohval (v veliki večini) pa do (posameznih) groženj s tožbami. Da smo dosegli svoj cilj, priča izjava gledalke, ki se ne strinja s tovrstnim (kritičnim) prikazovanjem problematike, saj naj bi na ta način ljudje videli, da v tem okolju „nekaj ne štima“. Na drugi strani smo s prikazovanjem pozitivnih zgledov (npr. prispevek o projektu „Art of tolerance“, Seminar Gverila produkcija, Močvara ...) pokazali, da smo mladi zmožni poskrbeti zase, da vemo kaj hočemo in da ne izkoristimo svojega prostega časa zgolj za „pohajkovanje in popivanje“. Prav tako smo na nek način uspeli predstaviti položaj mladih v različnih okoljih ter njihove programe in dejavnosti (Močvara, Otokultivator ...). Obrobne družbene skupine obravnavamo v prispevku „Gadjo hika“, kjer smo osvetlili romsko

problematiko in predstavili programe Društva zaveznikov mehkega pristanka, ki potekajo v tukajšnjem največjem romskem naselju Kerinov grm.

Nastale prispevke prikazujemo tudi v tujini. Po projekciji na Peacefestu v Wallesu smo navezali stike s holandsko organizacijo, s katerimi smo v februarju izvedli projekt mladinske izmenjave, dogovarjamo pa se tudi o ustanovitvi evropske mreže sorodnih organizacij oz. skupin, kar bi v bodoče olajšalo medsebojno sodelovanje. Z izmenjavo tovrstnih prispevkov in izvajanjem skupnih projektov bomo imeli mladi iz različnih okolij dodatne možnosti medsebojnega spoznavanja in učenja o drugih kulturah.

S pomočjo projekta v okviru programa Mladina smo si zagotovili znanje in tehnične pogoje za nadaljevanje tovrstnih prispevkov, s katerimi v okolju spodbujamo razmišljanje in razprave o temah, ki običajno ostajajo zunaj kroga medijske pozornosti. Poleg tega smo uspeli popularizirati tovrstno aktivnost med mladimi, kar se na naše veliko veselje odraža tudi s postopnim prilivom novih sodelavcev. Pridobljeno znanje in izkušnje bomo lahko s pridom uporabili v prihodnosti, olajšalo pa je tudi naše odločitve o nadaljevanju poklicne poti.

Sale:

Po koncu tega projekta lahko rečem, da sem svoje znanje o filmu, videu in medijih do dobra poglobil. Slišal sem veliko novih in zanimivih stvari, kar sem si tudi želel. Skozi delo sem spoznal tudi veliko ljudi, na katere se lahko obrnem pri nadaljnjem delovanju, nekaj tudi iz tujine. Še vedno pa se mi ne zdi, da bi to znanje bilo dovolj, da bi se s tem tudi profesionalno ukvarjal, kar si potihem želim. Zato si želim izvedeti še več.

Petra:

V našem okolju so sistemi komunikacije mladih z okoljem, predstavitev naših interesov in našega delovanja ter izražanje našega mnenja še na dokaj nerazviti stopnji. Izobraževanje na področju videa, filma in televizije in s tem vzpostavitev tedenske

mladinske TV oddaje na lokalni televiziji nam je ponudilo priložnost, da pokažemo ljudem, kdo smo, da nas spoznajo, mnogim mladim pa je omogočilo tudi, da se vključijo v neformalne oblike izobraževanja na področju, ki pri nas do sedaj še ni obstajalo. S tem preverijo svoje interese, imajo vpogled v svoje bodoče zaposlitve ali zgolj uporabijo TV in video medij za izražanje svojih idej. Osebno sem se na seminarjih veliko naučila, vsekakor dovolj za samostojno kreacijo lastnih prispevkov, reportaž in krajših filmov, dobila pa sem tudi vpogled v film kot umetnost, ki je v našem formalnem izobraževanju čisto zanemarjen in večini gledalcev ne ponuja znanja za kritično oceno. Moja znanja so pripomogla tudi k temu, da so me sprejeli v program Evropske prostovoljne službe v letu 2003 v Gradcu, ki je letošnje

evropsko mesto kulture in kjer so izmed 80 prijavljenih izbrali 15 srečnežev oziroma tistih, ki smo imeli pač potrebna znanja in lastnosti. Na tem področju mislim delovati tudi v bodoče, še posebej, če bo naše druženje v DZMP-ju tako prijetno in zabavno in zanimivo in če bo še dosti seminarjev in zajebancije in pašta solate in čokolade in medeksovih keksov, ki jih ni nikoli preveč in ki jih tudi nikoli ne zmanjka (čepprav zdaj jih je) in če bomo še naprej na popoldanskih delih predavanj gledali filme, ker po kosilu itak ne moreš razmišljati ...

Nina:

Zelo pozitivno se mi zdi, da celotna stvar ni ostala na nivoju naših idej in želja. Še bolj kot to, da je bil projekt uspešno izveden, da nam je dal mnogo novih informacij in praktičnih izkušenj, se mi zdi pomembno dejstvo, da je

projekt in rezultati projekta pritegnil kar nekaj zanimanja in lokalnega odziva. To pa je tudi zagotovilo, da vsa stvar v prihodnje ne bo zamrla, nam pa kot motivacija za nove zmage.

Tina:

Moram priznati, da rezultati, ki smo jih dosegli, daleč presegajo zastavljene cilje. Z realizacijo samega projekta sem izredno zadovoljna. Kar se mi je zdelo zelo v redu, je, da sem lahko v okviru seminarjev pridobila tako teoretično kot praktično znanje. Predvsem to zadnje mi je sedaj v veliko pomoč pri izdelavi kratkih filmov in pa prispevkov za mladinsko oddajo, ki jo v Krškem pripravljamo enkrat mesečno. Pomembno pa se mi zdi tudi, da so mladi iz mesta in okolice videli, da prostori in oprema za to vrsto dejavnosti so, in da so med nami dobrodošli.

ZBUDI SE mladinski vodnik

Janez Černe *Vodja skupine*

Za kakšen projekt sploh gre? Projekt zajema vse tri medije oziroma štiri: v prvi vrsti televizijo, internet ter povezavo z radijem in časopisom z namenom, da mlade v lokalnem okolju in širše seznanimo, kaj se dogaja okoli njih. Nekakšen kulturni vodnik za mlade. Cilji, ki smo jih zastavili, so:

- celovito medijsko pokrivanje neprofitnih mladinskih dejavnosti mladine, ki se ukvarja s kulturo (MKC-jev, kulturnih društev in mladinskih iniciativ);
- predstavitev mladinskih organizacij in društev, ki drugače nimajo možnosti medijske promocije;
- omogočiti mladim neoviran dostop do medijev;
- možnosti brezplačne predstavitve, saj mladi drugače nimajo možnosti predstavitve dejavnosti širši javnosti;
- mladim približati medije, da bodo znali izkoriščati te možnosti tudi sami.

Naša motivacija pri projektu je dejstvo, da smo tudi mi sami del mladih, ki potrebujemo širšo medijsko predstavitev, ker javnost oziroma mladi niso dovolj seznanjeni z našimi aktivnostmi, ki jih za njih organiziramo.

Naša skupina se namreč v okviru Mladinskega sveta Kranj in njegovih članic ukvarjamo z različnimi kulturnimi dejavnostmi (razstavami, kulturnimi večeri, športnimi dogodki, gledališkimi dogodki, zabavnimi prireditvami, filmskimi projekcijami, študentskimi večeri, glasbenimi in koncertnimi dogodki), ki so v našem okolju očitno premalo oziroma skoraj nezastopane. Sku-

Projekt Zbudi se je bil zastavljen z namenom, da mladim, skozi njim vsečne načine, torej medije predstavimo vsebine, ki so jim zanimive in morda nimajo toliko možnosti prodreti skozi ustaljene medijske tokove. Hoteli smo ustvariti projekt, ki temelji na načelu od mladih za mlade.

pina je oblikovana na osnovi mladih, ki imamo velike želje za delo z mediji in si želimo skozi projekt pridobiti potrebna znanja oziroma jih še dopolniti. V projekt smo vključili številno skupino mladih, ki se bodo predstavili v oddajah, pomagali pa bodo tudi pri različnih delih projekta. Tako bodo bolj neposredno vključeni v projekt, pri čemer bodo imeli možnost spoznavanja dela z mediji.

Prve ideje o tem projektu segajo v pozno poletje 2002, ko je Mladinski svet Kranj pripravljal svoje prve projekte. Pri teh projektih je sodelovala večina naše ekipe. Ekipo danes sestavljajo Janez Černe, Tomaž Eržen, Toni Cahunek, Domen Verbič, Boris Rupnik-Sichrovsky in Zlatan Puškar. Takrat nas je pri projektih sodelovalo pet, ker smo imeli skupen cilj: storiti nekaj glede mladinske kulture v Kranju. Za sedanjí projekt je bil najpomembnejši štirinajstdnevni projekt, ki je zajemal vse od koncertov, večerov poezije in filma, impro dogodkov in športnih tur-

nirjev. Projekt je bil v veliki meri zelo uspešen, saj je prispeval k večji prepoznavnosti Mladinskega sveta Kranj, s tem pa smo se približali namenu, da se mladi združujejo in aktivno sodelujejo v svojem prostem času. Prireditve so bile navkljub slabi medijski podpori dobro obiskane, saj jih je obiskalo približno dva tisoč ljudi. Največ ljudi je obiskalo večje dogodke, kot so brucovanje in predavanje, dobro obiskane pa so bile tudi manjše prireditve, v povprečju 30 ljudi na prireditve. Kar nekaj mladih je tako pristopilo z željo, da bi naredili nekaj, da bi končno začeli aktivno sodelovati.

MSK je dokazal, da se lahko z metodo mladi za mlade naredi veliko. Prej omenjena slaba medijska podpora je z vidika medijev razumljiva, je pa našo skupino prisilila v agresivnejše medijsko udejstvovanje. Prvi korak je bil, da smo pripravili spletno stran, ki je ponujala vse informacije o projektu. Ta stran se sedaj še nadgrajuje in upamo, da bo postal nekakšen spletni portal za mladino. Mediji so bili za mlade bolj nedostopni kot dostopni, čeprav so mladi največji uporabniki medijev. Ko smo želeli svoje projekte spraviti v medije, smo naleteli na številne ovire, v veliki večini predvsem na finančne, zato je bila najlažja rešitev, da smo te vsebine oblikovali sami. Poleg internetne strani smo sami pisali članke za časopis in radio, sami pa smo tudi posneli prispevke za televizijo. Tu nam je pomagal Matjaž Rupnik, ki ima veliko izkušenj s televizijo; kot snemalec in montažer. S Tomažem sva dobila kamero v roke z nalogo, da posnameva nekaj resnih prispevkov. Prvi izdelki so bili bolj povprečni, vendar pa smo kmalu osvojili osnove za nadaljnje resno delo. Prispevki so bili uspešni in nekoga dne je v šali padla ideja, da bi posneli svojo oddajo in da bi jo povezali z drugimi mediji. Ta šala je kmalu prerasla v resno idejo. Vendar smo se znašli pred resnim problemom, kako prido-

biti potrebna sredstva za izvajanje. Matjaž je takrat kot bivši prostovoljec EVS predlagal, da bi se zatekli k programu Mladina Evropske unije. Tako smo se prijavi in bili pogojno sprejeti. Preden smo bili dokončno sprejeti, smo morali poslati še nekaj dopolnil. Takratna ekipa – Janez, Tomaž, Domen ter Matjaž in Matej – je bila v teoriji odlična, vendar ko je bilo treba začeti delati, se zadnja člana nista izkazala kot resna sodelavca, zato smo v ekipo namesto dveh pripeljali tri nove člane – člane, ki so sodelovali že od vsega začetka, a le kot sodelavci. Nova ekipa se je izkazala za odlično, ne le da je bila produktivnost in operativnost večja, nastala je pozitivna sinergija in kreativnost. Nova ekipa je dosegla nekaj pomembnih rezultatov in vzpostavila nekaj dobrih kontaktov, ki nam bodo koristili pri nadaljnjih nadgradnjah projekta. Najpomembnejši dosežek je povezava s študenti s Fakultete za organizacijske vede v Kranju. V začetku

jo tako naše informacije pot v radijski in časopisni medij in obratno. Ena izmed naših dobro obiskanih internetnih strani se bo v kratkem razširila; pripravljamo se obširen spletni portal, kjer bo poleg vseh informacij, ki jih dobivamo, od prireditve do informacij o kraju in možnosti preživljanja časa, tudi možnost, da si oddajo pogledate preko interneta. Zdaj, ko smo posneli že štiri oddaje, lahko rečem, da je sedanja ekipa odlična. Oddaja pa je ena največjih osvežitvev v Kranju, postaja široko gledana. Ker je zanimiva, jo na primarni postaji, Gorenjski televiziji, predvajajo kar štirikrat na teden, začeli pa so jo predvajati tudi na drugih lokalnih kabelskih postajah po Sloveniji.

Čeprav je imela naša skupina na začetku nekaj pomislekov glede uspešnosti, nas uspeh vedno manj preseneča in nam daje vedno večji zagon in navdušenje za naprej. Ekipa se je ogromno naučila, želimo pa si še več. Poleg lastne uspešnosti projekt začnemo izpolnjevati cilje, ki smo jih za-

nismo vedeli, kako bomo svoje vsebine tedensko razporedili v druga dva medija, a povezava z njimi je to omogočila. Imajo namreč svojo radijsko oddajo in stran v časopisu, tako da smo se dogovorili za skupne tedenske redakcije, kjer si redno izmenjujemo informacije in ima-

stavili. Pridružilo se nam je kar nekaj sodelavcev. Če bo šlo tako naprej, bomo težko vključili vse kandidate. Sam sem najbolj zadovoljen, ko vidim druge skupine iz drugih krajev, ki smo jih navdušili za idejo in začenjajo sami s podobnimi projekti. Zbudite se tudi vi!

Projekt "Ustavimo nasilje mladih"

Aleš Bučar-Ručman

Vodja projekta

1. Kako smo prišli do ideje za projekt "Ustavimo nasilje mladih"

Čeprav se je človeštvo skozi stoletja že veliko naučilo o strpnosti do sočloveka, je v zadnjem času vedno bolj opazen trend povečevanja števila primerov nasilnih dejanj med mladimi. Tako opazamo porast števila primerov uporabe nasilja kot sredstva za doseganje različnih ciljev. Veliko je primerov nasilja nad drugače mislečimi, istospolno usmerjenimi, ljudmi drugačne veroizpovedi ali drugačnih prepričanj. Prihaja pa tudi do nasilja iz čistega koristoljublja, ko gre za pridobivanje določenih virov, ki jih nekdo ima, drugi pa ne. Tako v zadnjem času skoraj ni bilo dneva, da ne

BREZPLAČNI TEČAJ SAMOBRAMBE ZA DEKLETA!

Začetek 23.2. 2002 v prostorih športnega društva Chagi, Parmova 51, Ljubljana. Več informacij in prijave na GSM 041/205-105 (Tatjana) ali GSM 041/362-358 (Aleš) oz. e-mail: ales.bucar@kiss.uni-lj.si

spolnim nasiljem in posilstvom, smo v našem projektu organizirali tudi posebno delavnico samoobrambe za dekleta. V okviru te delavnice so se dekleta na uvodnem predavanju seznanila z osnovami samoobrambe, opozorili smo jih tudi, na kaj morajo biti pozorna pred samim napadom, kako naj ravnajo v primeru takšnega napada, ipd. Po uvodnem predavanju so se dekleta udeležila praktičnega dela delavnice, kjer so se naučile ukrepanja v konkretni situaciji. Tečaj samoobrambe sta vodila profesionalna trenerja sa-

bi ob branju dnevnega časopisa na straneh črne kronike zasledili vsaj enega članka o dogajanju, ki je povezano z eno izmed oblik nasilja, npr. ropi na ulicah, pretepi v lokalih, na nogometnih tekmah; vedno pogostejše prihaja do streljanj, posilstev, umorov in drugih kaznivih dejanj. Vedno več je tudi nasilja v družinah, šolah, itd..

Na podlagi teh spoznanj smo znotraj Društva mladinski kulturni center Novo mesto oblikovali skupino mladih, ki si je zadala cilj raziskati problem nasilja mladih in se soočiti z njim. Zavedamo se, da se nasilje mladih ne pojavlja zgolj v Sloveniji, temveč je neslavna zvezda stalnica vseh družb. Tako so se nam v fazi razmišljanja o tem, kako naj zastavimo projekt, porodila vprašanja: kako se z nasiljem soočajo v drugih državah? Kakšne so razmere tam? Ali obstajajo skupne povezave med evropskimi državami, nekdanjimi socialističnimi državami, bivšimi republikami Jugoslavije, ...? Po zastavljenem konceptu projekta smo se znašli v fazi mučnega premišljevanja o

načinu pridobitve sredstev za izvajanje projekta. Nato smo izvedeli, da Evropska unija znotraj programa Mladina namenja del sredstev tudi za izvajanje projektov, ki predstavljajo novost v družbeni skupnosti ter jih izvajajo mladi. Po nekaj srečanjih s predstavniki Nacionalne agencije smo tako dokončno zastavili okvir za izvajanje našega projekta.

2. Izvajanje projekta "Ustavimo nasilje mladih"

Izvajalci projekta smo se odločili, da bo najboljše in tudi nujno potrebno za razumevanje pojava nasilja mladih najprej ugotoviti vzroke zanj. Tako smo prišli do zaključka, da bomo najprej izvedli anketo med mladimi, ki so že imeli probleme z nasilnim vedenjem in so bili sami akterji le tega. V sodelovanju s profesorji in študenti FDV smo obdelali naslednje teme, povezane z nasiljem mladih v Sloveniji: šolsko nasilje, cestno nasilje, samomori, nasilje v družini, navijaško nasilje. Izpeljali smo dve anketi: ena anketa je temeljila na ugotavljanju razmer

ustrahovanja vrstnikov na osnovnih šolah in srednjih šolah, druga anketa pa je bila opravljena med gojenci Radeškega prevzgojnega doma, z njo pa smo skušali ugotoviti vzroke za nasilno vedenje mladih.

V okviru projekta smo izvajalci projekta in študentje FDV, ki so nam pomagali pri projektu, obiskali tudi Prevzgojni dom Radeče, se seznanili z razmerami, v katerih živijo gojenci doma in se pogovorili z njimi, z njihovimi vzgojitelji ter upravnikom doma. Poleg tega smo opravili tudi obisk sodne obravnave na okrožnem sodišču v Ljubljani, kjer smo si ogledali kazensko obravnavo, v kateri je šlo za primer kaznivega dejanja z elementi nasilja, t.j. rop v skupini.

Ker se zavedamo dejstva, da prihaja do številnih napadov na mlade, pri tem pa so najbolj grozljivi zlasti napadi na dekleta, ki se velikokrat končajo s

moobrambe. Delavnica je trajala 30 ur, v katerih so se dekleta naučila osnov branjenja in odvrčanja napada ter reševanja iz rok napadalcev. Poudarek je bil na ohranjanju prisebnosti (preprečitvi napada panike in reakcija že pred samim napadom), učenju preprostih, a učinkovitih prijemov in udarcev (primernih za fizično šibkejši spol) in pa na samoobrambi s pomočjo določenih predmetov, ki jih imajo ženske pri roki (dežnik, torbice, itd.).

V okviru projekta smo na različna mesta postavili tudi plakate in letake, ki so pozivali k obsojanju nasilja mladih. Izpeljali smo tudi dve okrogli mizi, na katerih smo se pogovarjali o problemu nasilja mladih in oblikah le tega ter načinih rešitve problema. Izvajalci projekta smo pri analizi problema nasilja mladih opravili tudi primerjavo slovenskih razmer z razme-

SKUPINSKE POBUDE

rami v Estoniji, na Madžarskem in v Srbiji.

3. Ugotovitve raziskave problema nasilja mladih v Sloveniji

Ugotovimo lahko, da številno primerov nasilja mladih narašča ter da mladi izvajajo vedno hujša nasilna dejanja. Nasilje mladih je prisotno skoraj povsod, kjer se mladi zbirajo, zadržujejo ... Do nasilja mladih prihaja tako v mračnih ulicah kot v na zunaj lepo razsvetljenih šolah. Vzroki za nasilje so različni. Največkrat lahko ugotovimo, da je nasilje mlade osebe posledica delovanja različnih dejavnikov, med katerimi prevladujejo neurejene družinske razmere, ki so začetek poti v kriminalno kariero. Mladi to pot največkrat nadaljujejo v skupinah vrstnikov s približno enakimi željami, prepričanji in pogledi na svet.

Pri nadaljnjem analiziranju dejavnikov, ki vplivajo na agresivnost mladih, smo se poglobili tudi v vpliv družine. Tako smo ugotovili, da je družina tisti dejavnik, ki bistveno vpliva na razvoj otrokove percepcije, kaj je prav in kaj ne. Starši morajo pri otroku jasno vzpostaviti sposobnost zaznavanja, kaj v družbi velja za sprejemljivo in tudi vzpostavili mehanizme, kako se je treba soočiti s problemi. Otroku spodbude in zgledi njemu najbližjih oseb zasnujejo njegov vrednostni sistem, način izražanja samega sebe, sposobnost za reševanje in premagovanje vsakodnevnih težav in obremenitev. Posredno in neposredno v odnosih s starši in drugimi družinskimi člani dobiva napotke za socialno vedenje za kasnejše samostojno življenje.

Ugotavljamo, da je **družina dejavnik, ki je bistvenega pomena pri oblikovanju vedenjskih vzorcev neke osebe**. Večina mladih, ki so akterji nasilnega vedenja, izhaja iz problematičnih in neurejenih družin, v katerih so bi-

li tudi sami izpostavljeni nasilju in zlorabam v dobi svojega odraščanja. Vsi pogovori s strokovnjaki in literatura vodijo v to, da se lahko strinjamo z naslovom Meškove knjige "Družinske vezi na zatožni klopi" in z njegovimi besedami, da je družina tista, ki največkrat pade na izpitu.

Mlad človek ima veliko potrebo po druženju z vrstniki. Tako s člani skupine vrstnikov oblikuje skupna stališča, vrednote, hkrati pa lahko utrjuje skupne predsodke in spodbuja podobne obrambe, ki niso vselej prilagojene družbenim normam. Vrstniki so ponavadi tisti krog ljudi, ki mu mlada oseba zaupa in z njimi preživi velik del svojega prostega časa. Vpliv druženja z vrstniki na mlado osebo je odvisen od njegovih osebnostnih lastnosti. Kljub temu pa lahko ugotovimo, da tudi trdna oseba, ki so ji doma preko vzgoje vnesli pravilno ocenjevanje konkretnih situacij kot družbeno (ne)sprejemljivih, **lahko podleže vplivu vrstnikov** in sprejme njihove vrednote in stališča. Naše predvidevanje o povezanosti nasilnosti določene mlade osebe in njene družbe, t.j. kroga vrstnikov okoli nje, so potrdile tako teorija kot analize primerov in raziskava med gojenci radeškega prevzgojnega doma. Na podlagi tega lahko ugotovimo, da so vrstniki dejavnik, ki zelo vplivajo na oblikovanje vedenjskih vzorcev neke osebe. Večina mladih akterjev nasilnega vedenja se druži z vrstniki, ki so tudi sami nasilni in rešujejo probleme z uporabo fizičnega nasilja. Ugotavljamo tudi, da akterji nasilnih dejanj delujejo v večini primerov v skupinah, saj so tako močnejši tudi od fizično močnejših posameznikov. Žalostna pa je zlasti ugotovitev, da se v takšne skupine povezujejo tudi otroci stari le 13, 14 in 15 let.

V Sloveniji se pojavlja vedno več primerov nasilnih dejanj, ki jih povzročajo **odvis-**

niki od trdih drog. Ti namreč potrebujejo denar za svoj odmerek, ki pa ni poceni. Tako se zgodi, da bi nemalokrat storili vse, da bi prišli do denarja (prihaja do oboroženih ropov, vlomov, tatvin ...).

Ugotovimo lahko tudi, da se v Sloveniji pojavlja **nasilje zaradi nestrpnosti** v dveh oblikah: prva oblika je rasna in verska nestrpnost ter nestrpnost do homoseksualnosti. Akterji prve oblike so v največ primerih pripadniki različnih skupin skinheadov, medtem ko se jim pri izvajanju nasilja druge oblike pridružijo tudi drugi.

Vedno več je primerov nasilja na športnih prireditvah. Krog panog, kjer se pojavlja nasilje, se širi. Tako se nasilje pojavlja v športnih panogah, za katere smo pred leti mislili, da je to nemogoče. Pri nasilju na športnih prireditvah je v ospredju nasilje na nogometnih tekmah. Pojavlja pa se tudi na košarkaških in hokejskih tekmah ter na tekmah svetovnega pokala v alpskem smučanju. Slednje je posledica delovanja nogometnih navijačev hrvaškega nogometnega kluba Dinamo, ki tako vzdržujejo svojo "kondicijo" tudi v obdobju, ko je nogometna sezona prekinjena zaradi zime.

Pri analizi nasilja mladih v Sloveniji sem prišel do ugotovitve **o nemoči policije in neuspehu sodstva**. Policija po opravljenem delu preda osumljence storitev nasilnih kaznivih dejanj pravosodju. Značilno za sodne mline pa je počasno mletje. Tako so nasilneži za svoja dejanja kaznovani (če sploh so, saj številni primeri zastarajo) šele čez 4, 5, 6 let. Nasilnež pa lahko v tem času seznanjeni še marsikatero žrtev s svojim načinom reševanja problemov. Skoraj ironično se je prav problem nasilja zgrnil tudi nad pravosodje, saj so žrtev le tega postali tudi sodniki in tožilci.

Nasilje je prisotno tudi v slovenskih šolah (kljub

varnostnikom, kameram itd.). Prihaja pa do umika nasilja na nenadzorovana mesta (npr. dvorišča, okolica šole itd.). Za šolsko nasilje je značilno tudi neprimerno ukrepanje učiteljev in vodstva ob nasilju v šolah. Učitelji in vodstvo šol tudi v primerih, ko pride do povzročitelje telesnih poškodb, ne ukrepajo pravilno. Še vedno prevladuje strah pred izgubo ugleda šole v primeru vmešavanja policije. Tako se večina primerov reši s pogovori s storilci in njegovimi starši (pri tem pa naj samo opozorim na našo ugotovitev o povezanosti družine in nasilja mladih). V skrajnih primerih pride do izključitve nasilneža (oz. "prisilnega" izpisa, kar je lepše videti). Pri tem je potrebno opozoriti, da je povzročitelj telesne poškodbe kaznivo dejanje, ki se preganja na predlog. Se pravi, če pride do telesne poškodbe, lahko žrtev (ali njeni zastopniki) zahtevajo pregon in ukrepanje v skladu s kazenskim zakonom.

Nasilje pa se pojavlja tudi **v zaporih**. Ta je v teh ustanovah posledica predvsem prostorske stiske oz. skupinskega prestajanja kazni, hierarhije zapornikov, prodaje oz. uporabe droge itd..

Nasilje se je pojavilo tudi v prostorih za katere bi mislili, da se v njih to ne dogaja, t.j. **v vojašnicah**. Tako so mladi zaradi različnih dejavnikov v času služenja vojaškega roka bolj agresivni in prihaja do reševanja že manjših konfliktov s pomočjo sile. Pojavlja pa se tudi nasilje (zlasti psihološko) nadrejenih nad podrejenimi vojakami.

Nasilje je pri nas prisotno tudi v družinah. Tako se dogaja, da mladi fantje pretepajo svoja dekleta in kasneje tudi otroke. Največkrat je pri dekletu prisotno pomanjkanje samozavesti, poguma, slabe družinske izkušnje, v številnih primerih pa je pri vztrajanju v takšnih razmerah prisoten tudi

RAZPISI ZA SODELOVANJE NA KRATKIH ŠTUDIJSKIH OBISKIH V RAZLIČNIH EVROPSKIH DRŽAVAH

strah pred fantom, saj ti dekletom grozijo z novim tepežem in celo s smrtjo. Pri tem pa je potrebno omeniti tudi nesrečno dejstvo, da je pri pomoči dekletom zelo **omejena tudi policija, saj ta lahko ukrepa šele, ko je že prišlo** do kaznivega dejanja oz. prekrška. Policija nima možnosti preventivnega delovanja, kar je v številnih primerih usodno.

Pojavlja se tudi **nasilje otrok nad starši**. To je v številnih primerih verbalne oblike, lahko pa pride tudi do fizičnih obračunov (lahko je to obračun trpinčenega otroka z nasilnim staršem ali pa gre zgolj za pridobitev materialnih dobrin).

Ugotovimo lahko tudi izrazito kurativno (namesto preventivno) delovanje številnih ustanov, ki se soočajo z mladimi. Poleg tega pa **policija v številnih primerih ravna po načelu "vsí mladi so barabe" in posledično odmika mlade od sebe**. Tako se dogaja, da mladi napadov nanje ne prijavijo, saj se zna zgoditi, da jim policisti poučno razložijo, da so si sami krivi, da so hodili ven v lokale, diskoteke, ... saj vedo, da se tam takšne reči pač dogajajo. Poleg tega pa med številnimi mladimi velja prepričanje, da policija in sodstvo ne rešita ničesar in je tako prijava napada le izguba časa in energije. Pomemben dejavnik pri odmiku mladih od policije pa je tudi **policijsko nasilje**. Sklepamo lahko, da verjetno nobena oseba, ki je že imela slabe izkušnje s policijo in njeno uporabo sile, ne bo več zaupala tej organizaciji, pa čeprav bi morala le ta predstavljati enega izmed glavnih temeljev boja proti nasilju mladih.

Nasilje se je priklatilo v vse prostore in smo mu priča (v večji ali manjši meri) skoraj vsak dan. Šele sedaj razumem zaskrbljenost naših staršev, ko so nas vsakič, ko je kdo odšel ven spraševali, kam greš, s kom greš, kdaj prideš ... Zavedati

se moramo, da se je z nasiljem mladih potrebno soočiti in se mu postaviti po robu. Če ga hočemo odpraviti, nas čaka težka pot, saj moramo delovati na zelo širokem področju od življenja v družini, vzgoje, šolskega sistema, do preživljanje prostega časa itd. Nikakor pa si ne smemo pred nasiljem zatiskati oči, saj tako dolgoročno obsojamo sami sebe na propad.

4. Nadaljevanje projekta "Ustavimo nasilje mladih"

Idej, kako se soočiti z nasiljem mladih, je še veliko in upamo, da nam jih bo nekaj uspelo realizirati tudi v bližnji prihodnosti (npr. natečaj in javna razstava slik osnovnošolskih otrok na temo "Nenasilje", izbor najboljše slike in postavitev lete za motiv poštna znamke, oblikovanje gledaliških igrice, ...).

5. O izvajalcih projekta

Projekt je izvajala skupina mladih, sestavljena iz šest oseb, ki imamo znanja na različnih področjih. Tako smo npr. družboslovci opravili anketo in njeno obdelavo, absolvent Filozofske fakultete je skrbel za stike s tujimi organizacijami in prevod ugotovitev raziskave v tuje jezike, fant, ki obvlada računalniško grafiko, je sestavil plakate in letake, dekleta so skrbela za izvajanje delavnice samooobrambe in organizacijo okroglih miz itd.

Izvajalci projekta smo v času izvajanja projekta dobro spoznali razmere na področju nasilja mladih v Sloveniji in tudi v nekaterih drugih evropskih državah. Vzpostavili smo stike z različnimi organizacijami doma in v tujini, utrdili smo svoj ugled v akademskih krogih, nekaterim so raziskovalno dejavnost priznali tudi na fakultetah. Najpomembnejše pa je to, da smo si pridobili izkušnje, ki nam bodo vedno koristile in bomo v primeru izvajanja novih projektov (ali nadaljevanju tega) samo sledili zastavljenemu vzorcu.

Kratki študijski obiski so namenjeni spodbujanju kvalitete mednarodnih mladinskih izmenjav in prostovoljnega dela mladih skozi nove vsebine dela, učenje novih metod dela ali oblikovanjem novih partnerstev za bodoče projekte. Udeležba na kratki študijskih obiskih je namenjena vsem, ki so aktivni v mladinskih organizacijah oziroma organizacijah za mlade ter pri svojem delu v organizaciji potrebujejo dodatna znanja in izkušnje za spodbujanje mladih pri pripravi projekta mladinske izmenjave, mladinske iniciative ali projekta izmenjave prostovoljcev/prostovoljik. Namen kratkih študijskih obiskov je lahko tudi iskanje partnerske organizacije za pripravo teh projektov.

V Mladju objavljamo kratko informacijo o možnostih za sodelovanje na kratkih študijskih obiskih. Več informacij o pogojih sodelovanja in o namenu kratkih študijskih obiskih pa vam bomo z veseljem posredovali v Nacionalni agenciji.

PREGLED KRATKIH ŠTUDIJSKIH OBISKOV:

Belgija

»Šport kot metoda vključevanja mladih z manj priložnostmi«; 8.- 15. februar 2004.

Francija

»Vključevanje in mobilnost: izkušnje organizacij iz regije Rhone-Alpes«; Lyon in okolica, 8. – 14. september 2003.

Italija

»Aktivna participacija mladih kor preventiva pri delu na področju socialnega izključevanja«, od 8. – 15. februar 2004, Cosenza – region Calabria.

»Spodbujanje vrstniškega Informiranja o mladinskih izmenjavah, Evropski prostovoljni službi in programu MLADINA«

Lihtenštajn

»Razvijanje med-regijskega sodelovanja z uporabo Akcije 1 in 3 programa MLADINA; januar 2004.

Litva

»Kulturne mladinske izmenjave in neformalno učenje«; marec 2004.

Luksemburg

»Informiranje na področju mladine v »Grande-Region« in čezmejno sodelovanje; Eisenborn, 9. – 16. november 2003.

Nizozemska

»Aktivna participacija mladih«; september 2003.

Portugalska

»Šport kot metoda za vključevanje mladih z manj priložnostmi«; marec 2004.

Poljska

»Mladinsko delo v manjših lokalnih skupnostih«; Sorkwity, 5. – 11. oktober 2003.

Romunija

»Različna kulturna okolja kot orodje pri vključevanju manjšin«; Cluj Napoca, 22 – 28. september 2003.

Španija

»Vključevanje mladih imigrantov in otrok v organizacije na lokalni ravni kot način za njihovo vključevanje v odprto družbo«; Barcelona, 10. – 16. november 2003.

Švedska

»Gluhost in mladina v Evropi«; 16. – 21. september 2003, Orebro.

Velika Britanija

»Mladinsko delo na podeželju«; Severna Irska, 13. – 19. oktober 2003.

Pomembno

iz Nacionalne agencije programa Mladina

Pretekli meseci v Nacionalni agenciji so bili osredotočeni na postavljanje prednostnih usmeritev programa MLADINA v Sloveniji in analizi potreb potencialnih upravičencev do sredstev iz programa MLADINA. Nacionalna agencija bo v letu 2003 izvajala več usposabljanj, s ka-

terimi želimo spodbujati kakovost projektov mladih v Sloveniji, spodbujati nove vsebine, predvsem pa želimo odpreti čim več vrat skupinam mladih z manj priložnostmi. Še vedno je v Sloveniji veliko tako imenovanih podpopprečnih regij ali regij z zelo majhnim številom projektov,

ki so pridobili finančna sredstva iz programa MLADINA, zaradi tega bomo pri izbiri kandidatov za sodelovanje pri podpornih aktivnostih in pri izbiri projektov za sofinanciranje upoštevali tudi regijsko porazdelitev oziroma se potrudili, da bodo informacije o možnostih, ki jih ponuja program MLADINA, prišle tudi do najbolj oddaljenih slovenskih krajev.

Velik poudarek v letu 2003 bo Nacionalna agencija dajala tudi spodbujanju sodelovanja s sosednjimi regijami Avstrije in Italije. V januarju 2003 je Nacionalna agencija omogočila udeležbo 4-ih oseb, ki že imajo izkušnje s programom MLADINA, na usposabljanju za multiplikatorje, ki je potekalo v Avstriji. Januarsko usposabljanje se bo nadgradilo s seminarjem za iskanje partnerskih organizacij, ki bo maja 2003 potekalo v Sloveniji. Na tem usposabljanju bodo imeli mladi možnost navezovanja stikov z mladimi iz sosednjih regij in seveda možnost razvijanja idej za

projekte pri programu MLADINA. Že v juliju 2003 bo sledila druga, krajša, podporna aktivnost, ki bo prav tako namenjena razvijanju projektov s sosednjimi regijami Italije in Avstrije. V drugi polovici leta 2003, predvidoma v oktobru, pa nacionalni agenciji iz Slovenije in Italije pripravljata skupno aktivnost, s katero želimo povečati sodelovanje med sosednjima državama.

Več o tem in drugih prednostnih usmeritvah si lahko preberete v članku, ki govori o novostih pri programu MLADINA.

V spodnji tabeli lahko najdete aktivnosti, ki se bodo odvijale v letu 2003 in v prvi polovici leta 2004 in so oblikovane kot podporne aktivnosti, namenjene mladinskim delavcem oziroma tistim, ki neposredno delajo z mladimi v okviru različnih neprofitnih organizacij. Nacionalna agencija si tudi pridruži pravico do spremembe določenih aktivnosti oziroma kraja ali datuma izvajanja teh aktivnosti.

Koledar nekaterih aktivnosti v prihajajočih mesecih

Aktivnost	Čas izvajanja	Kraj izvajanja
Nacionalni seminar za mentorje pri EVS projektih	23.-25. april 2003	Slovenija
Mednarodni seminar za iskanje partnerskih organizacij za spodbujanje projektov sodelovanja s sosednjimi regijami	13.-18. maj 2003	Slovenija
Mednarodni tečaj za spodbujanje kratkoročnih EVS projektov	14.-20. junij 2003	Slovenija
Mednarodni seminar za iskanje partnerskih organizacij za spodbujanje projektov sodelovanja s sosednjimi regijami	3.-6. julij 2003	Slovenija
Nacionalni seminar za razvijanje projektov mladinskih pobud, 1. del	junij 2003	Slovenija
Spodbujanje mednarodnih projektov v okviru sodelovanja s sosednjimi regijami	september 2003	Madžarska
Nacionalni seminar za razvijanje projektov mladinskih pobud, 2. del	septembra 2003	Slovenija
Dvostranski seminar za iskanje partnerskih organizacij za spodbujanje projektov sodelovanja Slovenije in sosednjih regij Italije	oktober 2003	Slovenija
Tečaj usposabljanja za mladinske delavce, ki delajo z mladimi z manj priložnostmi, z namenom spodbujanja projektov mladinskih izmenjav in uporabe novih metod dela z mladimi	november 2003	Avstrija
Tečaj za organizacije, ki pripravljajo gostiteljske in pošiljajoče projekte Evropske prostovoljne službe	november 2003	Romunija
Mednarodni tečaj usposabljanja za spodbujanje projektov mladinskih izmenjav, ki vključujejo športne aktivnosti kot metodo za delo z mladimi	marec 2004	Slovenija
Bitrimulti usposabljanje za spodbujanje projektov mladinskih izmenjav	marec 2004	Italija